

Stipendiatenconcert 2019

door Gustaaf Vossenaar

Een avond met de stipendiaten van het Wagnergenootschap is de kans om een select gezelschap van jonge, veelbelovende musici aan het werk te zien. Zeker de versie van dit jaar was bijzonder met optredens van de stipendiaten van 2018 én 2019. Bovendien was Claire Barnett-Jones, winnares van de ‘Wagnerprijs van Nederland’ bij het Internationaal Vocalisten Concours 2018 (IVC) speciaal overgekomen uit de UK om een aantal stukken te zingen. Kortom, er was weer veel te genieten in De Nieuwe KHL in Amsterdam. Jammer dat de zaal maar half gevuld was, want in het programma van het Wagnergenootschap zijn muzikale avonden als deze spaarzaam. Het is een uniek moment om zoveel jonge talenten met muziekstukken van Richard Wagner aan het werk te horen.

De aftrap van het programma werd verricht door dirigent Karel Deseure (winnaar Schaunard Award 2018) die een korte lezing hield over het dirigeren van het ‘Vorspiel und Liebestod’ van Wagners *Tristan und Isolde*. Hij refereerde naar zijn jeugd waarin andere kinderen misschien winkeltje of circusje speelden, maar hij al vroeg een onbetaald freelance orkestje leidde. Als 14-jarige kocht hij bij De Slegte in Brugge de partituur van *Tristan und Isolde* waar hij pas later de schoonheid van ontdekte: ‘de tranen van mijn puberteit zitten in het papier’. In 2016 assisteerde hij Bernard Haitink bij het dirigeren van ‘Vorspiel und Liebestod’ en op de vraag hoe Haitink dit deed, antwoorde de maestro dat hij dat niet kon zeggen omdat hij

Karel Deseure aan het woord

misschien niet precies wist wat hij wilde. Het is ‘denken met je hart en voelen met je verstand’ een uitspraak die ontleend zou zijn aan George Szell. Het zijn in ieder geval serieus complexe stukken wat je pas goed gaat zien wanneer je ze uiteenrafelt. Met piano begeleiding van Camiel Boomsma werden de toehoorders op een aantal voorbeelden getraakteerd.

De Nieuwe KHL is natuurlijk geen concertzaal en voor fijn gevoelige toehoorders is dat even wennen. Tot voor kort kon er nog gebruik worden gemaakt van een kleine vleugel maar die was, passend bij het jaargetij, uitgevlogen naar andere oorden. Nu moesten de solisten worden begeleid op een piano die naarmate de avond vorderde toch wel wat te lijden had van stukken die in forte moesten worden gespeeld. Tja, Wagner componeerde nu eenmaal muziek waarin soms alle registers opengetrokken moeten worden en het was aan de pianisten om zo goed mogelijk met het instrument om te gaan.

Een volledige opsomming van wie wat zong voert te ver maar zonder uitzondering etaleerden Jeannette van Schaik, Eva Kroon, Helena Koonings, Claire Barnett-Jones en Frederik Bergman zoveel talent en bezieling dat de toehoorders de misschien wat mindere akoestiek met liefde op de koop toe konden nemen. Het programma, door de zangers zelf samengesteld, zorgde dat er niet alleen werk van Richard Wagner te beluisteren was maar ook van Richard Strauss, Bizet, Britten, Massenet, Korngold, Charpentier en Humperdinck. Het resulteerde in een mix waarin iedere zanger zijn of haar specifieke kwaliteiten kon laten horen. Omdat de lezers nu eenmaal in het bijzonder geïnteresseerd zullen zijn in wat er van Wagner te horen was, geef ik daarvan een kort overzicht.

Helena Koonings gaf blijk van haar kunnen in een vertolking van Eva’s ‘O Sachs! Mein Freund’ uit *Die Meistersinger von Nürnberg*. Eva Kroon liet horen hoezeer ze al was gevorderd in het studeren van de rollen van Erda met ‘Weiche, Wotan! Weiche!’ uit *Das Rheingold* en van de Erste Norn ‘So gut und schlimm es geh’ uit *Götterdämmerung*.

V.l.n.r Jeannette van Schaik, Helena Koonings, Frederik Bergman, Eva Kroon, Karel Deseure en Claire Barnett-Jones

Bas-bariton Frederik Bergman heeft een grote stem met een laag bereik waarmee hij in de toekomst zeker de potentie heeft een Wagnerzanger te worden. Tijdens het stipendiatenconcert zong Frederik uit *Tannhäuser* Wolframs 'O du, mein holder Abendstern'. Sopraan Jeannette van Schaik bracht een fraaie vertolking van Elsa's 'Einsam in trüben Tagen' uit *Lohengrin*. En daarmee was het nog niet afgelopen want de winnares van de Wagnerprijs, Claire Barnett-Jones gaf blijk van haar vorderingen op Wagnergiebied met vertolkingen van Waltrautes 'Höre mit Sinn' (*Götterdämmerung*) en Fricka's 'Wo in der Bergen du birgst' uit *Die Walküre*. Verder werden natuurlijk ook de Wesendonck Lieder uitgevoerd en werd er veel Strauss gezongen waaronder een fraaie 'Das war seh gut, Mandryka' door Helena Koonings uit *Arabella*.

Vermeldenswaard is hier het optreden van de mezzosopraan Eva Kroon. Hoogzwanger, met een waarschijnlijke bevalling in de eerste week juli, moet een dergelijke fysieke gesteldheid zeker van invloed zijn op haar zang. Bepaalde spieren die worden gebruikt om te kunnen zingen hebben nu ook een andere functie. Haar warme stemgeluid was zeker niet alleen een lust voor de aanwezigen maar ook voor de nog ongebornen baby. Dat roept wel de vraag op wat de uitwerking op de kleine spruit is bij het lied 'Eine Hex' steinelt' uit de opera *Hänsel und Gretel* dat door Frederik Bergman uit volle borst werd gezongen. Als de aanstaande baby nu ook al de tekst heeft meegekregen dan hopen we maar dat het even de vingertjes in de oren heeft gestopt. Een verhaal over kindertjes die in de oven worden gebakken om vervolgens door de heksen te worden opgegeten is niet wat je de kleine Kroon toewenst.

Het Stipendiatenconcert van dit jaar bood een rijk en gevarieerd programma met zangers die onmiskenbaar plezier hadden in hun optreden. De begeleiding op piano door Peter Nilsson en Camiel Boomsma was voortreffelijk en uit de reacties van de toehoorders na afloop kwam duidelijk naar voren dat men had genoten. Het Wagnergenootschap oogt deze avond misschien als een wat klein gezelschap (wat overigens niet waar is) maar het is een mooie gedachte dat wij als genootschap deze getalenteerde zangers een stipendium voor Bayreuth kunnen geven. Hopelijk dient dit voor hen als een stimulans om vooral verder te gaan met oefenen en het commercieel promoten van hun zangkwaliteiten. In gesprekken na afloop met enkele solisten, blijkt toch wel hoe hard en moeilijk het is om een volwaardige carrière te maken in de opera wereld en hoe men soms toch ook wel afhankelijk is van geluk en een mecenas.